

Цимбрило С.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

КРАЇНОЗНАВСТВО ЯК НЕОБХІДНА ДИДАКТИЧНА СКЛАДОВА У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВТНЗ

У зв'язку зі швидкими темпами входження України у Європейський Союз, намаганнями покращення міжнародної, міжкультурної комунікації, обміну досвідом, у вищих навчальних технічних закладах актуальною та необхідною педагогічною складовою є дисципліна країнознавство, особливо при вивченні іноземної мови.

Міжкультурна ж комунікація можлива лише за умови наявності толерантного та відкритого відношення до представників різних мовних спілок, вміння творчо підходити до своєї справи, а також загального вміння мобілізувати свій культурний та мовний досвід, міжкультурні знання для вирішення задач в ситуації міжкультурного спілкування (2). Країнознавство належить до такого типу інтегрованих наук, що поєднує в собі історичні, культурні, звичаєві факти тощо. Характерно при тім те, що усі ці відомості стосуються однієї території; приділяється увага персоналіям, цікавим фактам, літературі, архітектурі. Країнознавство є одним із важливих джерел стимулювання інтересу до вивчення іноземної мови. Інформація про іншу країну наближує іншомовну комунікацію до особистісного досвіду студента, дозволяє йому орієнтуватися у фактах та відомостях, з якими він зіштовхується щодня.

При використанні джерел про державу (країну) у навчанні іноземної мови, як правило, виділяють наступні групи країнознавчих даних: географічні, історичні, суспільні, економічні (4). Країнознавство акцентує увагу на важливі події, що відбувалися на даній території, на видатні особистості, вагомість архітектурних та археологічних пам'яток, красу пейзажів. Країнознавство само собою досить популярне, і в цьому відношенні у системі наук воно займає чільне місце. Воно вчить не тільки поважати інші країни, але й любити свій рідний край. Володіння інформацією про іншу країну (мова якої вивчається студентами) – необхідна умова для взаємодії культур, цього багатогранного процесу, яким є міжкультурна комунікація, тому для міжкультурної комунікації необхідною умовою є оволодіння країнознавчою інформацією, цінностями іншої культури. Комунікація та спілкування являють собою найважливішу частину людського життя, а значить, і частиною культури.

Відмітною рисою цього підходу є розуміння та пізнання іншої культури тільки на базі знань про свою рідну культуру (3). На погляд багатьох дослідників, у зміст освіти необхідно включати елементи країнознавства на кожному етапі розвитку, враховуючи вікову специфіку та інтелектуальну зрілість. При виборі країнознавчого матеріалу, варто враховувати: реальність матеріалів для студентів, тобто студенти повинні точно мати уявлення, про що йдеться; зацікавити студентів цими матеріалами; наявність повноти інформації про даний матеріал тощо. Використовуючи ресурси мережі Інтернет, можна вирішувати і задачі лінгвокраїнознавчого характеру, як, наприклад, знайомитися з культурознавчими відомостями, що включають у себе мовний етикет, особливості мовного поведіння носіїв мови, особливості культури.

Процес формування країнознавчої компетентності здійснюється на основі принципів цілісності та системності, історизму, полікультурності, особистісно орієнтованого підходу в освіті; при обґрунтуванні та визначенні критеріїв

відбору країнознавчого матеріалу важливо враховувати змістовий, методичний та особистісний аспекти. Зокрема, враховувати їх культурологічну та країнознавчу цінність; функціональність, а також потреби та інтереси студентів, рівень їх когнітивного розвитку.

Як відзначає Ю. Коган, країнознавчі матеріали збагачують студентів знаннями про країну, мова якої вивчається, конкретними та переконливими відомостями з різних галузей суспільного життя; служать джерелом інформації для мовленнєво-мисленнєвої діяльності: на їх основі можна зіставляти соціокультурні явища, робити гіпотези та висновки, відслідковувати зміни, виявляти тенденції; показують реальне функціонування мовних засобів в автентичних документах та країнознавчих текстах; дають можливість не тільки ілюструвати та синтезувати, але й активізувати лексичний і граматичний матеріал у висловлюваннях, які мають країнознавчий зміст (1).

Вихідною методичною позицією викладання країнознавства є діалог культур, міжкультурна комунікація, оскільки країнознавство надає широкі можливості для забезпечення як мовної компетенції, так і загальної освіти студентів. Новітні технології є складовою частиною освітнього процесу – йдеться про формування освітнього простору, заснованого на застосуванні новітніх мультимедійних Інтернет-технологій, які сприяють появі нових можливостей та перспектив для учасників цього процесу. Використання інформаційних технологій створює умови для одержання необмеженого обсягу країнознавчої інформації. Технології мультимедіа дозволяють оптимізувати пошук та використання країнознавчої інформації, активізують пізнавальний інтерес, простежується думка про те, що настав час відмови від стандартних підручників та перейти на динамічні веб-програми. Викладання країнознавства із залученням Інтернет-технологій сприяє поживленню всього навчального процесу, підвищенню мотивації, зацікавленості з боку студентів. Використання на лекціях відео- та аудіокліпів значно підвищує пізнавальну активність студентів. Особливу увагу слід звернути на художні тексти, що містять проблемні запитання та сприяють розвитку аналітичної діяльності студентів. За наявності країнознавчих матеріалів, студенти мають можливість порівнювати регіональні особливості країнознавчого компонента, що, безумовно, сприяє підтримці інтересу до даної дисципліни та розвитку дослідницького спрямування їх навчальної діяльності. Використання проектної технології при викладанні країнознавства дає можливість формувати такі корисні навички та вміння, як пошук, відбір, систематизація та аналіз інформації, робота з першоджерелами, оформлення та презентація проектів. Використання комп'ютерних технологій дозволяє максимально враховувати індивідуальні особливості студентів, визначати темп засвоєння, адаптувати обсяг матеріалу для вивчення відповідно до можливостей конкретного студента, здійснювати різнорівнєве навчання. Використання Інтернет-технологій потребує ретельної підготовки з боку викладача, комп'ютерної грамотності та належної кількості технічних засобів для результативної роботи.

Одним із можливих напрямків вирішення проблеми країнознавства – це інтегрований підхід до вивчення країнознавчого матеріалу й формування країнознавчої компетентності студентів, тобто оволодіння іншомовною культурою через іноземну мову й навчання іноземної мови на матеріалі країнознавства.

Таким чином, використання країнознавчого матеріалу забезпечує позитивний результат студентів у практичних навичках у процесі вивчення іноземної мови та одночасно набуваються корисні знання, що їм знадобляться в

майбутньому. Тому використання країнознавчої інформації як мотиваційного засобу при навчанні іноземної мови робить свій певний внесок у формуванні різних видів компетенції студентів: мовної, мовленнєвої, лінгвокраїнознавчої.

Список використаних джерел:

1. Коган Ю. М. Країнознавство як компонент професійної підготовки вчителів іноземної мови у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Коган Ю. М. – Луганск, 2006. – 20 с.
2. Нефедова М. А. Отбор материалов лингвострановедческого содержания для чтения // Иностранные языки в школе. – 1994. – № 4. – С. 38-41.
3. Ощепкова В. В. Культурологические, этнографические и типологические аспекты лингвострановедения. – М., 1995. – С. 96.
4. Рахштейн А. Д. Лингвострановедческий аспект в преподавании иностранных языков // Иностранные языки в школе. – 1990. – № 36 – С. 13-16.

Черній Л.В.

*кандидат педагогічних наук, викладач,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

ВИКОРИСТАННЯ ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИХ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ РІВНЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ» З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Оскільки Україна заявила стала рівноправним партнером в рамках Болонського процесу, то українські ВНЗ повинні здійснювати навчальний процес відповідно до європейських стандартів володіння мовою. Враховуючи результати національної реформи викладання англійської мови у загальноосвітніх школах та беручи до уваги міжнародну практику мовної освіти у ВНЗ, Типова програма з англійської мови професійного спрямування констатує, що мінімально прийнятний рівень володіння мовою для бакалавра є В 2 (Незалежний користувач) [2, с. 3].

Специфіка вивчення іноземної мови професійного спрямування студентів географічного факультету спеціальності «Туризм» полягає в тому, щоб створити усі умови для досягнення такого рівня володіння мовою, який би дозволив використовувати її в подальшій професійній діяльності. Мета навчання англійської мови як основної є комплексною і передбачає практичне формування у студентів навичок та вмінь володіння іноземною мовою, відповідно до вимог Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти та Програми з англійської мови професійного спрямування. Рівень В 2 передбачає розуміння основних ідей тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом; вільне спілкування з носіями мови; чітке та детальне висловлювання на широке коло тем; вираження аргументованої думки з певної проблеми тощо.

Метою вивчення англійської мови професійного спрямування студентами спеціальності «Туризм» є формування, розвиток і поглиблення комунікативної компетенції, що проходить на II-III курсі та залежить від рівня володіння соціокультурною і соціолінгвістичною компетенціями, які